

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту постанови «Про Заяву Верховної Ради України «Про Акт свободи Білорусі»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

9 серпня 2020 року в Республіці Білорусь було проведено голосування з виборів Президента. Міжнародні організації, держави-члени Європейського Союзу, Великобританія, Канада тощо визнали вибори такими, що не відповідають міжнародним виборчим стандартам та порушують фундаментальні принципи демократичного виборчого процесу. Реагуючи на порушення, Міністерство закордонних справ України закликала білоруський уряд припинити політично вмотивовані переслідування і гарантувати конституційне право власних громадян на мирні зібрання. До того ж, 16 серпня 2020 року делегати України в Парламентській асамблеї Ради Європи ініціювали підписання Білоруської декларації, в якій засуджується використання сили проти учасників мирних зібрань у білоруських містах та підкреслюється важливість пошуку шляхів мирного врегулювання.

Разом з тим, українські офіційні заяви завжди виважено закликали владу Республіки Білорусь до організації діалогу між сторонами виборчого процесу та порозуміння. Натомість перший Президент Республіки Білорусь Аляксандр Лукашенко неодноразово робив заяви, несумісні ані з принципами верховенства права, ані з принципом добросусідських відносин. Тим самим напружуючи ескалацію навколо виборчого процесу. Така політика першого Президента Республіки Білорусь отримала своє продовження у свавільному та протизаконному затриманні мирних демонстрантів (серед яких були й українські громадяни, що не порушували закон), тиску на опозиційних кандидатів, катуванні та викраденні людей тощо. Ці та інші факти надмірного та невинного застосування сили білоруськими органами правопорядку впродовж серпня 2020 року вимагають незалежної правової оцінки та наступного притягнення винних у порушенні прав людини до відповідальності.

Верховна Рада України своєю Постановою має засудити масштабні порушення прав людини, що мають місце в Білорусі впродовж серпня 2020 року, і висловлює беззастережну солідарність з білоруським народом у його прагненні розбудови вільної та демократичної держави. З метою допомогти білоруському народу, зокрема тим, хто зазнав політичних переслідувань, Верховна Рада України постановляє Кабінету Міністрів України розробити порядок надання

гуманітарної допомоги (в тому числі у випадку запиту такої допомоги від представників громадянського суспільства Республіки Білорусь), розробити проект закону, який спростить вимоги щодо працевлаштування та ведення (запуску) бізнесу білоруськими громадянами на території України тощо.

Ухвалення таких змін дозволить іноземцям (найперше громадянам Республіки Білорусь), життю та здоров'ю яких загрожує небезпека через їхні політичні переконання, переїхати за спрощеною процедурою в Україну та продовжувати свою підприємницьку діяльність на території України.

2. Мета і завдання прийняття акта

Метою прийняття Постанови є висловлення політичної позиції Верховної Ради України щодо ситуації, що склалася в Республіці Білорусь після виборів Президента. Окрім того, Постанова має на меті розпочати процес формування української політики та законодавчого її забезпечення щодо допомоги іноземцям (зокрема громадянам Республіки Білорусь), які зазнали або можуть зазнати політично вмотивованих переслідувань, у переїзді, отриманні статусу біженця, веденні (започаткуванню) підприємницьку діяльність на територію України.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту акта

Проектом Постанови передбачається:

- Визначити особливості набуття статусу біженця або особи, що потребує додаткового або тимчасового захисту.
- Кабінету Міністрів України:
 - розробити порядок надання гуманітарної допомоги Республіці Білорусь;
 - розробити програму щодо соціальної інтеграції іноземців;
 - розробити проект закону щодо спрощення процедури працевлаштування та започаткування або ведення бізнесу в Україні для іноземців, які зазнали переслідувань через політичні, релігійні або інші переконання у країні свого громадянства (або для осіб без громадянства у країні свого перебування);
 - розробити проект закону щодо зменшення оподаткування або тимчасового звільнення від нарахування податків для іноземних фізичних та юридичних осіб, які зазнали переслідувань через політичні переконання у країні свого громадянства чи реєстрації (а для осіб без громадянства у країні свого перебування);

- розробити методологію визначення списку держав, де не функціонують органи представницької демократії та систематично і широкомасштабно порушуються права людини.
- Міністерству закордонних справ України, Службі безпеки України та Офісу Генерального прокурора збирати інформацію щодо порушень прав людини в Республіці Білорусь

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

У даній сфері регулювання діють Конституція України, Закони України «Про міжнародні договори України», «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про гуманітарну допомогу» а також Договір про дружбу, добросусідство і співробітництво між Україною і Республікою Білорусь.

Прийняття Постанови не потребуватиме внесення змін до інших законодавчих актів України. Реалізація положень Постанови потребуватиме розробки і ухвалення низки нових, або змінення чинних законодавчих актів України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту Постанови не потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту акта

Прийняття проекту Постанови дозволить Україні вкотре підтвердити свою відданість захисту прав людини і принципам демократії, надати підтримку Білорусі та її громадянському суспільству, створити сприятливі умови ведення господарської діяльності особам, які постраждали від політичних репресій.

Народні депутати України

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ЯСЬКО ЄЛИЗАВЕТА ОЛЕКСІЇВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000002AC34F00F8958401
Дійсний до: 11.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 15д9/1-2020/139818 від 24.08.2020

174969